

Lidia Godek

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Sprawozdanie z obrad X Polskiego Zjazdu Filozoficznego, Poznań 2015

W Poznaniu w dniach 15–19 września 2015 r. odbył się X Polski Zjazd Filozoficzny – jedno z najważniejszych i najstarszych spotkań filozoficznych integrujących środowisko filozoficzne w Polsce. Poznań gościł filozofów na X jubileuszowym Zjeździe, dziewięćdziesiąt dwa lata po pierwszym Kongresie we Lwowie w maju 1923 r. Zjazd, który został zorganizowany przez Instytut Filozofii UAM we współpracy z Komitetem Nauk Filozoficznych PAN oraz Polskim Towarzystwem Filozoficznym, spotkał się z dużym zainteresowaniem przedstawicieli różnych środowisk filozoficznych. Warto zaznaczyć, że poznański Zjazd był największym spotkaniem w historii tej imprezy. Spotkanie zgromadziło około tysiąca uczestników, wśród których znaleźli się przedstawiciele 132 ośrodków naukowych (20% z nich stanowili goście zagraniczni). Zjazd został objęty honorowym patronatem prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy, natomiast do Komitetu Honorowego zostali zaproszeni minister nauki i szkolnictwa wyższego, przedstawiciele najważniejszych instytucji badawczych oraz reprezentanci lokalnej władzy.

Inauguracja Zjazdu odbyła się 15 września 2015 r. w pięknej scenerii neorenesansowej auli Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Przybyłych gości powitali gospodarze Zjazdu: prof. Krzysztof Brzechczyn (przewodniczący Komitetu Programowego Zjazdu), prof. Andrzej Lesicki (prorektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), prof. Piotr Gutowski (przewodniczący Komitetu Nauk Filozoficznych Polskiej Akademii Nauk), prof. Ryszard Kleszcz (wiceprzewodniczący Polskiego Towarzystwa Filozoficznego), prof. Roman Kubicki (dyrektor Instytutu Filozofii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza) oraz w imieniu władz miasta Grzegorz Ganowicz (przewodniczący Rady Miasta Poznania). W zgodnej opinii gospodarzy duże zainteresowanie środowiska filozoficznego tym wydarzeniem świadczy o dobrej kondycji filozofii w Polsce oraz

stanowi dobry punkt wyjścia do mobilizacji środowiska filozoficznego w staraniach o większą obecność filozofii w przestrzeni publicznej. Podczas inauguracji odczytano treści listów przesłanych do uczestników Zjazdu przez prezydenta RP Andrzeja Dudę, minister szkolnictwa wyższego Lenę Kolarską-Bobińską oraz prezydenta Miasta Poznania Jacka Jaśkowiaka. Podczas uroczystej inauguracji wręczono medale OPTIME MERITIS DE PHILOSOPHIA (Najbardziej Zasłużonym dla Filozofii). Decyzję o wyróżnieniu dwunastu najwybitniejszych nestorów filozofii polskiej podjął Komitet Programowy X Polskiego Zjazdu Filozoficznego, który dokonał wyboru spośród grona nestorów polskiej filozofii, profesorów o wielkim dorobku naukowym i organizacyjnym. Medalem OPTIME MERITIS DE PHILOSOPHIA wyróżnieni zostali: prof. dr hab. Juliusz Domański, prof. dr hab. Maria Gołaszewska, prof. dr hab. Witold Marciszewski, prof. dr hab. Jerzy Pelc, prof. dr hab. Andrzej Półtawski, prof. dr hab. Henryk Skolimowski, prof. dr hab. Antoni B. Stepien, prof. dr hab. Władysław Stróżewski, prof. dr hab. Jan Such, prof. dr hab. Andrzej Walicki, prof. dr hab. Ryszard Wójcicki, prof. dr hab. Zofia Zdybicka. Podczas gali inauguracyjnej medale odebrali prof. Jan Such oraz prof. Ryszard Wójcicki.

Najważniejszym wydarzeniem naukowym pierwszego dnia Zjazdu był wykład inauguracyjny prof. dr hab. Jana Woleńskiego poświęcony naturalizmowi w filozofii (*Naturalizm: blaski i cienie*). Galę inauguracyjną Zjazdu zakończył koncert Poznańskiego Chóru Chłopięcego pod dyrekcją Jacka Sykulskiego. Podczas koncertu miała miejsce premiera „piosenki filozoficznej” skomponowanej przez Jacka Sykulskiego do wiersza Bogusława Michalca *Pospieszny do filozofii*. Po koncercie odbyła się uroczysta kolacja.

Przez kolejne cztery dni Zjazdu (16–19 września) obrady toczyły się w Collegium Iuridicum UAM oraz salach wykładowych Collegium da Vinci. Uczestnikom zaoferowano bogatą ofertę programową. Optymalne warunki do spotkania filozoficznych idei zagwarantować miały zróżnicowane formy możliwości ich prezentacji. Organizatorzy zaplanowali 17 wykładów głównych, 27 sekcji tematycznych, 12 sympozjów specjalnych, 17 paneli dyskusyjnych oraz 7 warsztatów dedykowanych. O wygłoszenie wykładów głównych poproszono filozofów reprezentujących różne dziedziny refleksji filozoficznej (etyki, aksjologii, historii filozofii, metodologii i logiki). Uczestnicy Zjazdu mogli wysłuchać wykładu prof. Tadeusza Buksińskiego (*Zasadność perfekcjonistycznej wizji polityki*), prof. Włodzimierza Galewicza (*Dobro dla kogoś i dobro dla świata*), prof. Jacka Juliusza Jadackiego (*Jak uprawiać historię filozofii?*), prof. Katarzyny Paprzyckiej (*O intencjonalności działań i zaniechań, czyli o społecznej naturze sprawstwa*), prof. Leszka Wrońskiego (*„Zakłady holenderskie”: stare przykłady i nowe problemy*), prof. Agaty Bielik-Robson (*„Więcej życia”: jak wyjść poza biopolitykę*), prof. Agnieszki Kijewskiej (*Funkcje i znaczenie Cogito w filozofii starożytnej i średniowiecznej*), prof. Jacka Pańniczka (*Przyjęcie jako fundamentalna kategoria ontologiczna*), prof. Roberta Piłata (*Dlaczego wolimy A niż B?*

Preferencje i wartości w świetle teorii decyzji), prof. Barbary Chyrowicz (*Moralne uwarunkowania ludzkiej kondycji*), prof. Francesca Coniglione (*Galileo and Contemporary Epistemology*), prof. Adama Groblera (*Dwa pojęcia wiedzy: w stronę uzgodnienia*), prof. Andrzeja Szahaja (*Neoliberalizm a kryzys*), prof. Adama Chmielewskiego (*Polityka jako przedmiot dociekań filozoficznych*), prof. Tadeusza Szubki (*Perspektywy metafizyki analitycznej. Między esencjalizmem a ekspresywiżmem*), prof. Andrzeja Wawrzynowicza (*Rewizja heglizmu w filozofii polskiej XIX wieku: Trentowski, Libelt, Cieszkowski*), prof. Krystyny Wilkoszewskiej (*Estetyka pragmatyczna w wymiarze bio*).

W ramach sympozjów specjalnych i paneli dyskusyjnych poruszone zostały zagadnienia pojawiające się na pograniczu filozofii i innych dziedzin nauki, a także kwestii praktycznych ich zastosowań. Tematyka sympozjów i paneli ogniskowała się wokół takich zagadnień, jak: filozofia medycyny, modelowanie w ekonomii, reprezentacja wiedzy w organizacji, myśl feministyczna, hermeneutyka, idealizacja, naukoznawstwo, doradztwo filozoficzne, kognitywistyka, pedagogika, społeczna funkcja filozofii, kultura polityczna, poznańska szkoła metodologiczna, komunikacja.

Najbardziej rozbudowaną częścią Zjazdu były sekcje tematyczne. Obok klasycznych dziedzin filozoficznych takich, jak: estetyka, filozofia kultury, epistemologia, logika, metodologia, sekcje tematyczne dotyczyły takich tematów, jak: dydaktyka, filozofia feministyczna, bioetyka. W ramach sekcji zgłoszono rekordowych 767 propozycji referatów. Warto zaznaczyć, że największym zainteresowaniem cieszyła się sekcje: Estetyki i filozofii sztuki, Historii filozofii antycznej, bizantyjskiej i średniowiecznej, Filozofii polityki i społeczeństwa, Filozofii polskiej, Filozofii człowieka oraz Filozofii umysłu i kognitywistyki.

Podczas Zjazdu odbyły się również warsztaty, w których udział wzięli nauczyciele etyki, młodzież gimnazjalna i licealna oraz doktoranci. Pod auspicjami Zjazdu odbyły się: warsztaty filozoficzne do etiudy „Gdzie jest Lailonia?” w reżyserii Konrada Dworakowskiego (etiuda do tekstu „Garby” ze zbioru opowiadań Leszka Kołakowskiego); warsztaty dla doktorantów „Status doktoranta. Prawa i obowiązki”; warsztaty dla doktorantów w zakresie statusu i działalności „Porozumienia Doktorantów Nauk Humanistycznych i Społecznych”; warsztaty „Pisanie filozofii, czyli jak zaplanować, napisać i ocenić tekst filozoficzny”; warsztaty „Między nauką a sztuką”; „Spekulacja w filozofii”; warsztaty filozoficzne w szkołach miasta Poznania.

Organizatorzy zadbali także o bogatą oprawę artystyczną wydarzenia, a także o wiele atrakcji – imprez towarzyszących. Do najciekawszych z nich zaliczyć można: przedstawienie teatralne „Makbet” teatru Biuro Podróży, wystawione na Dziedzińcu Urzędu Miasta, zwiedzanie makiety dawnego Poznania, podziemia kościoła oo. Franciszkanów na Wzgórzu Przemysła, projekcje filmów filozoficznych, nocne zwiedzanie Zamku Cesarskiego, zwiedzanie rezerwatu archeologicznego na Ostrowie Tumskim, Katedry (groby Mieszka I, Bolesława Chrobrego, Przemysła II), wycieczkę

do Wierzenicy (dwór Augusta Cieszkowskiego, Aleja Filozofów, krypta Cieszkowskich, pomnik Cieszkowskiego w Swarzędzu), kiermasz książki oraz wystawę o Auguście Cieszkowskim.

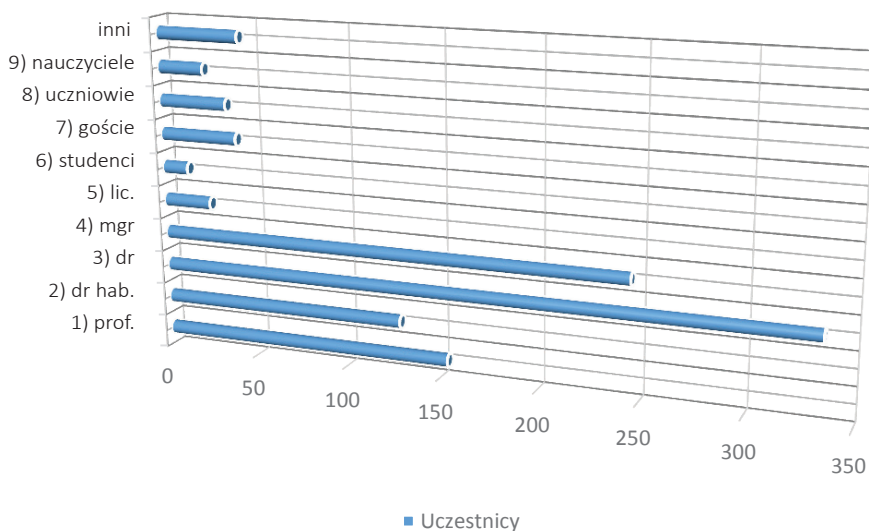
X Polski Zjazd Filozoficzny w liczbach

Obrady X Polskiego Zjazdu trwały 5 dni. W ramach 27 sekcji zgłoszono 767 propozycji referatów. Podczas 12 sympozjów specjalnych zgłoszono około 70 referatów. W trakcie 17 paneli dyskusyjnych głos zabrało 93 panelistów, a podczas 7 warsztatów dedykowanych zgłoszono 10 wystąpień. W ramach wykładów głównych zgłoszono 18 propozycji wykładów. Łącznie: 958 referatów i wystąpień. W X Polskim Zjeździe Filozoficznym wzięły udział 1054 osoby (liczba ta stanowi sumę osób zarejestrowanych, zaproszonych gości, uczestników warsztatów filozoficznych).

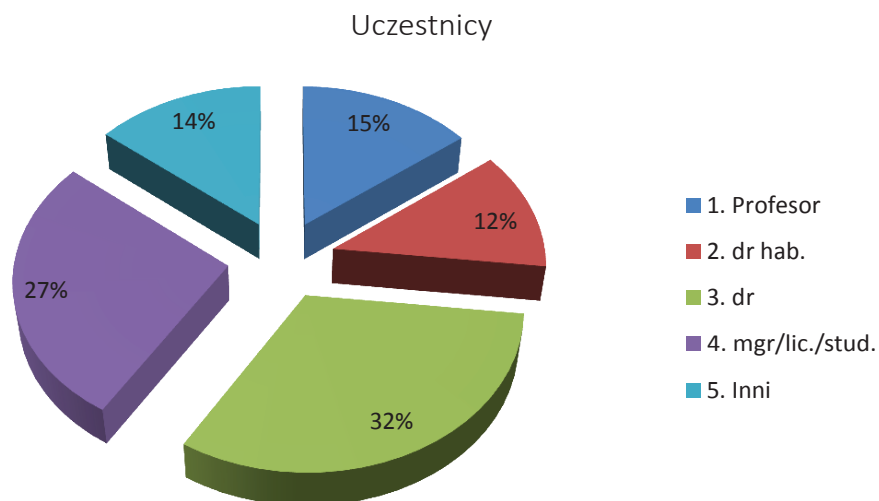
A. UCZESTNICY ZJAZDU – TYTUŁY I STANOWISKA NAUKOWE

Grupą najliczniej reprezentowaną podczas Zjazdu byli niesamodzielnymi pracownicy nauki (ok. 340 osób), co stanowiło 32% wszystkich uczestników. Grupa samodzielnych pracowników liczyła 27% wszystkich uczestników Zjazdu (ok. 270 osób). Równoliczną grupę stanowili studenci I, II i III – stopnia (również 27 punktów procentowych).

Uczestnicy

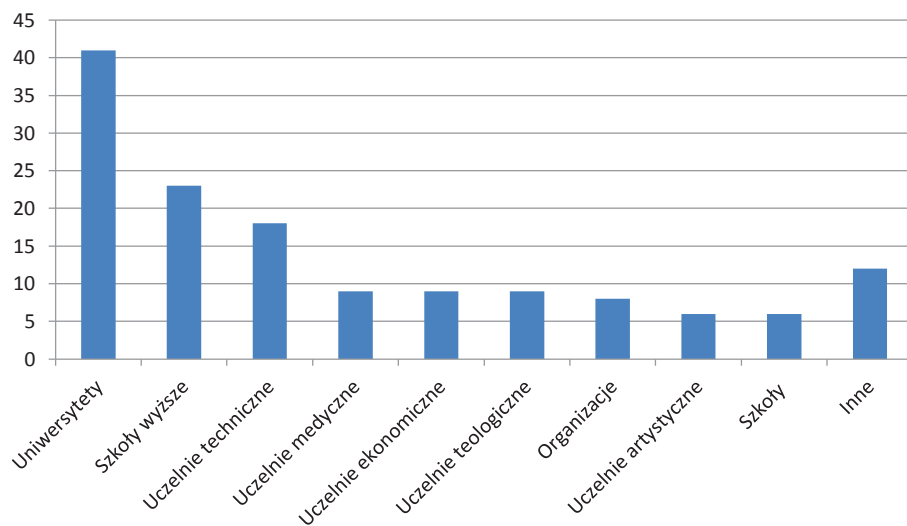

B. UDZIAŁ PROCENTOWY (TYTUŁY I STOPNIE NAUKOWE)

C. UCZESTNICY – AFILIACJE

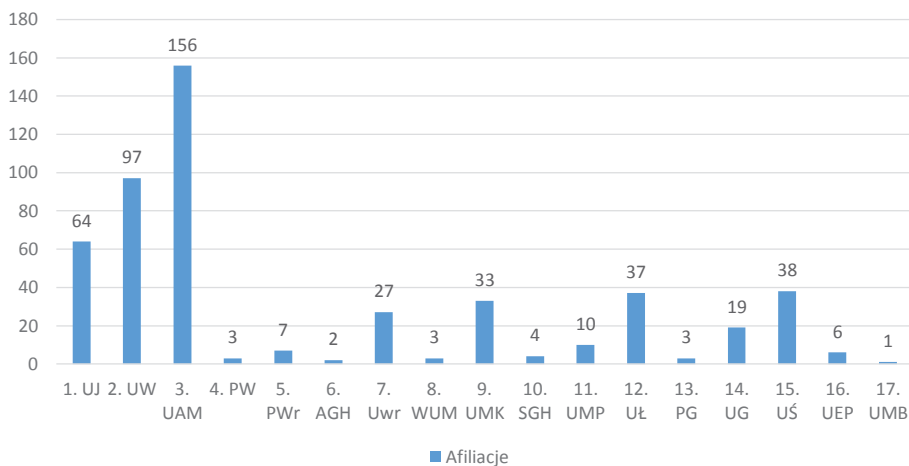
W Zjeździe udział wzięli przedstawiciele 132 ośrodków krajowych i zagranicznych. Ośrodki zagraniczne reprezentowało 20% uczestników. Najliczniej reprezentowanymi ośrodkami naukowymi były uniwersytety o profilu ogólnym i szkoły wyższe o różnych profilach badawczych. W dalszej kolejności dominowali przedstawiciele uczelni technicznych (głównie politechnik), uczelni medycznych oraz ekonomicznych (głównie uniwersytety medyczne i ekonomiczne).

D. REPREZENTACJE NAJLEPSZYCH POLSKICH UCZELNI WYŻSZYCH (WEDŁUG RANKINGU PERSPEKTYW 2015)

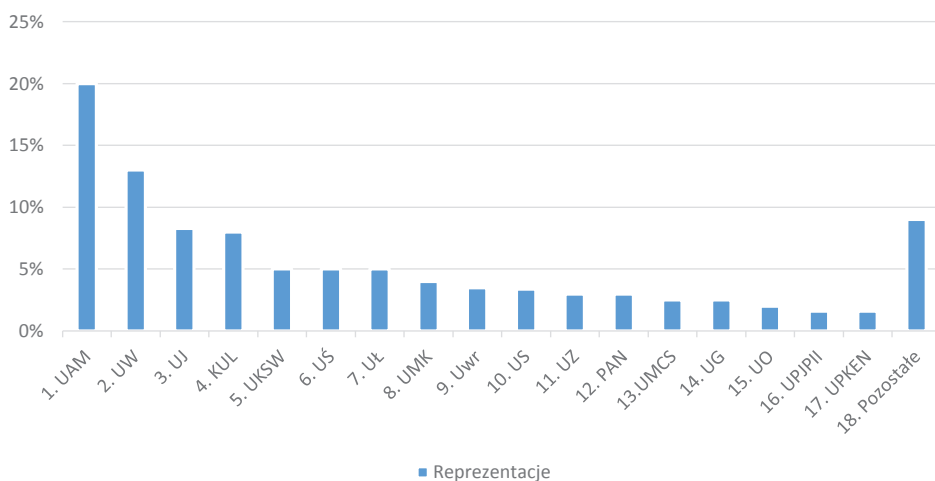
W Zjeździe udział wzięło 510 osób, które reprezentowało siedemnaście najlepszych ośrodków akademickich w Polsce, co stanowiło 48,4% wszystkich uczestników Zjazdu.

Afiliacje

E. OŚRODKI NAJLICZNIEJ REPREZENTOWANE PRZY UWZGLĘDNIENIU NAJWAŻNIEJSZYCH OŚRODKÓW NAUKOWYCH W POLSCE

Reprezentacje

ZASADY I REGULY EDYTORSKIE PRZYGOTOWYWANIA TEKSTU DO „FILO-SOFIJI”

Wszelkie prace przygotowane z zamiarem ich opublikowania w kwartalniku „Filo-Sofija” należy przekazać w postaci plików tekstowych w jednym z wymienionych formatów: *.rtf, *.doc, *.docx lub *.odt i przesłać na internetowy adres do korespondencji: redakcja@filo-sofija.pl

Pliki nie powinny przekraczać objętości 1,0-1,5 ark. wyd. (1 ark. wyd. = 40 tysięcy znaków wraz ze spacjami). Ilustracje do tekstu należy dołączyć osobno jako pliki *.jpg lub *.tiff o objętości przynajmniej 1 MB. Do tekstu publikacji należy dołączyć streszczenie w j. polskim i j. angielskim (wraz z tłumaczeniem tytułu oraz słowami kluczowymi), spis cytowanej literatury oraz krótką notę o autorze, która powinna zawierać przede wszystkim informację o stopniu naukowym, miejscu pracy, zainteresowaniach badawczych oraz informację o najważniejszych publikacjach.

Teksty powinny być pisane czcionką Times New Roman wielkości 11 lub 12 pkt. bez stosowania dzielenia wyrazów, interlinia 1-1,5. W przypadku używania czcionki szczególnej (np. j. greckiego, j. hebrajskiego, znaków fonetycznych j. praindoeuropejskiego, *etc.*) należy czcionkę dołączyć w osobnym pliku. Wskazane jest unikanie specjalnego formatowania. W przypadkach uzasadnionych autor może dołączyć plik PDF, zawierający zapis artykułu np. ze zbiorem znaków logicznych. Przypisy, zgodnie z nadrzędną zasadą obowiązującą dla prac naukowych, nie powinny wprowadzać w błąd. Preferowany jest ich zapis w systemie klasycznym (tradycyjnym) właściwym dla danego języka tekstu. Dopuszczalny jest zapis w systemie harwardzkim lub numerycznym, o ile nie narusza wspomnianej zasady.

Tekst przygotowany do publikacji w języku obcym jest sprawdzany pod względem językowym przez specjalistów z danego języka lub wybitnych tłumaczy danego języka, lub tzw. native speakerów. Każda rozprawa jest poddawana procedurze recenzyjnej, w tym przez recenzentów spoza komitetu redakcyjnego i rady naukowej czasopisma. W przypadku tekstów powstałych w języku obcym, co najmniej jeden recenzent jest afiliowany w instytucji zagranicznej innej niż narodowość autora. Zarówno recenzenci, jak i autorzy recenzowanych prac pozostają dla siebie anonimowi, przynajmniej do czasu ich upublicznienia. Recenzja ma formę pisemną i kończy się jednoznacznym wnioskiem co do dopuszczenia do publikacji lub odrzucenia tekstu. Recenzenci posługują się formularzem recenzyjnym. W ten sposób wszystkie teksty oceniane są wedle ujednoliconych kryteriów. O konkluzjach poszczególnych recenzji autor zostaje poinformowany natychmiast po ich otrzymaniu przez redakcję. Od roku 2011 nazwiska recenzentów współpracujących z kwartalnikiem „Filo-Sofija” publikowane są każdorazowo w ostatnim numerze za dany rok kalendarzowy. W stosunku do tekstów przyjętych do publikacji redakcja kwartalnika przestrzega zasad rzetelności i uczciwości naukowej związanych z tzw. zaporą ghostwritingową oraz z tzw. guest authorship lub honorary authorship. Przy zgłoszeniu tekstu z zamiarem publikowania w „Filo-Sofiji” przez więcej niż jednego autora redakcja wymaga ujawnienia wkładu poszczególnych autorów w powstanie publikacji. Od autorów przyjętych do druku tekstów redakcja wymaga informacji o źródłach finansowania publikacji (granty, instytucje naukowo-badawcze, stowarzyszenia, *etc.*) oraz osobnego złożenia deklaracji: (1) o autentyczności i oryginalności przyjętego do publikacji tekstu oraz (2) o nienaruszaniu praw autorskich osób trzecich. Wydawca z zasady nie płaci honorariów za teksty przyjęte do publikacji, chyba że postanowi inaczej.

EDITORIAL RULES AND GUIDELINES FOR PREPARING SUBMISSIONS TO “FILO-SOFIJA”

All papers prepared for submission to the “Filo-Sofija” quarterly should be sent as text file attachments in *.rtf, *.doc, *.docx, or *.odt file format to the following e-mail address: grzegorz.a.dominiak@post.pl .

The files should not exceed 1.0–1.5 publisher’s sheets in length (1 publisher’s sheet = 40,000 characters with spaces). Illustrations to the text should be attached as separate *.jpg or *.tiff files of no less than 1 MB in size. The submission should be accompanied by a summary in both Polish and English (including a translation of the title and key words), list of cited literature, as well as a short note about the author, containing at least the information about the author’s academic degree, place of employment, research interests, and a list of her/his most important publications.

Submissions should be typed in 11 or 12 pt. Times New Roman font, single or 1.5 line spaced, and do not use hyphenation. In the case when a special font is used (e.g. Greek, Hebrew, Pre-Indo-European phonetic script, *etc.*) the font file should be attached separately. It is advised to avoid any special formatting. In justified cases the author may attach a PDF file containing a printout of an article containing, e.g., a set of logic symbols. Footnotes should not mislead, which is the most important rule for all scientific publications. The preferred footnote format is traditional, appropriate to the language of the text. Footnotes in Harvard or numerical format are also acceptable, provided it does conform to the aforementioned rule.

Submissions prepared to be published in a foreign language are checked for grammar and style by specialists in a given language, outstanding translators in said language, and the so-called native speakers. Each work undergoes a review process which includes reviewers who do not belong to either the Editorial Board or the Scientific Board of the Journal. In the case of papers written in a foreign language, at least one reviewer is affiliated with a foreign institution of a nationality different than the author’s. Both the reviewers and the authors of the reviewed works remain anonymous to one another at least until the contributions are published. The reviews are submitted in writing and end with an unambiguous statement whether the paper should be accepted or rejected for publication. Reviewers use a review form. All submissions are thus evaluated according to unified criteria. The conclusions of individual reviews are communicated to the author immediately upon their reception by the editors. From 2011 on, the names of reviewers collaborating with the “Filo-Sofija” quarterly are published regularly in the last issue each year. The editors of the quarterly adhere to the rules of scientific honesty and integrity regarding the submissions accepted for publication; therefore, measures against ghost-writing, as well as guest authorship and honorary authorship have been introduced. If an article submitted for publication in “Filo-Sofija” has more than one author, it is required that the authors disclose each person’s contribution to the article. The authors of articles accepted for publication are also required to indicate the source(s) of funding for the article (e.g. grants, scientific and research institutions, associations, *etc.*) and to make separate declarations of: (1) the authenticity and originality of the article accepted for publication, and (2) not infringing the copyright of any third parties. As a rule, the publisher does not pay royalties for articles accepted for publication, unless he/she decides otherwise.